به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان

دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی روان پرستاری

طرح دوره نظری و عملی Course plan

عنوان درس: مداخلات روان پرستاری خانواده **شماره درس:** ۵۱۳۵۵۱

نوع و تعداد واحد(نظری/عملی): نظری، ۱,۵ **نیمسال تحصیلی: اول ۱۴۰۵/۱۴۰۶**

دروس پیش نیاز: اصول مشاوره در روان پرستاری، اختلالات روانی بزرگسالان و مراقبت های روان پرستاری

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): پرستاری، کارشناسی ارشد، سوم **مکان برگزاری:** کلاس ۲۸

روز و ساعت برگزاری کلاس: سه شنبه ۴-۲

مسئول درس: دکتر فاطمه قائدی حیدری **شماره تماس:** ۰۳۱۳۷۹۲۷۶۰۷

مکان و زمان حضور در دفتر کار: دانشکده پرستاری و مامایی- طبقه دوم- شماره اتاق۵۱۲ (طبق برنامه حضور) دوشنبه ها ۱۶-۱۴

fatemeh.ghaedi@gmail.com:Email

اساتید درس: دکتر فاطمه قائدی حیدری

شرح درس:

محتوای درس مبتنی بر آشنایی و به کارگیری مداخلات روانپرستاری در مراقبت از خانواده در دوران های مختلف زندگی با ایجاد یک رابطه موثر با خانواده در سطوح مختلف پیشگیری است. کاربرد نظریه های روان درمانی در خانواده و مداخله در بحران در چارچوب فرایند پرستاری به منظور ایجاد تغییرات لازم در تنش ها، بحران ها و حل تضاد نقش ها که خود موجب عملکرد موثر و ارتقا سلامت خانواده باشد، نیز از موضوعات مد نظر درس است.

هدف کلی برنامه درس:

- شناخت خانواده به عنوان یک نظام باز اجتماعی و هدایت خانواده در جهت رفع نیازهای مددجویان و ارتقا سلامت آن ها با به کار گیری نظریه های روان درمانی خانواده و طی مراحل مشکل گشایی در سطوح مختلف

***اهداف اختصاصی دوره (در سه حیطه دانشی، نگرشی ، مهارتی با لحاظ پنج صلاحیت بالینی اصلی):**

الف- حیطه‌ی دانشی

۱. اصول مشاوره قبل از ازدواج را توضیح دهد.

۲. ازدواج، اهمیت، اهداف، شرایط کلی و اختصاصی زوجین و اصول مهارت‌های تضمین‌کننده‌ی ازدواج موفق را توضیح دهد.

۳. تاریخچه‌ی خانواده و انواع خانواده را توضیح دهد.

۴. مراحل تشکیل خانواده، مفاهیم و بنیادهای تشکیل خانواده و نقش‌ها، وظایف و کارکرد خانواده را شرح دهد.

۵. چرخه‌ی زندگی خانواده را شرح دهد.

۶. مدیریت روابط خانواده را شرح دهد.
۷. خصوصیات خانواده‌یسالم و مهارت‌های سالم زیستن در خانواده را با استفاده از الگوی Health Promotion توضیح دهد.
۸. تاریخچه‌ی خانواده‌درمانی و اهداف روان‌درمانی خانواده را شرح دهد.
۹. مهارت‌های پایه در خانواده‌درمانی و زوج‌درمانی را توضیح دهد.
۱۰. نظریات و رویکردهای خانواده‌درمانی شامل الگوهای زمینه‌ای، رفتاری، ارتباطی، ساختاری، احساسی، سیستمی و اعتقادی (خانواده‌درمانی ستیر، بوئن و مینوچین) را توضیح دهد.
۱۱. مراحل روان‌درمانی خانواده را تشریح کند.
۱۲. مراحل مشکل‌گشایی در خانواده را در سطوح مختلف پیشگیری با تأکید بر حل تضادها و نقش‌ها در خانواده توضیح دهد.
۱۳. اصول و رویکردهای زوج‌درمانی شامل نظریه‌ی آبژه، تحلیل روابط عاطفی، زوج‌درمانی هیجان‌مدار و رویکرد شناختی–رفتاری را شرح دهد.
۱۴. تنش‌ها و بحران‌های مختلف (تکاملی، انتقالی و موقعیتی) در خانواده و راهکارهای کاهش تنش و مداخله در بحران را توضیح دهد.
۱۵. خشونت‌های خانوادگی را تبیین کند و انواع آن و راهکارهای مقابله با آن‌ها را شرح دهد.
۱۶. مشاوره‌ی جنسی در خانواده را با تأکید بر مسائل جنسی و تربیت جنسی توضیح دهد.

ب- حیطه‌ی نگرشی

۱. اهمیت نقش پرستار را در ارتقای سلامت خانواده و پیشگیری از تعارضات خانوادگی ارزش‌گذاری کند.
۲. ضرورت رویکرد همدلانه، غیرقضاوت‌گرانه و حساس به فرهنگ را در کار با خانواده‌ها توضیح دهد.

ج- حیطه‌ی مهارتی

۱. در موقعیت‌های شبیه‌سازی یا کارورزی، مهارت‌های پایه‌ی ارتباطی در زوج‌درمانی و خانواده‌درمانی را به‌کار گیرد.
۲. مراحل مشکل‌گشایی خانواده و راهکارهای کاهش تنش و مدیریت بحران را در سناریوهای آموزشی یا موردکاوی اجرا کند.
۳. تکنیک‌های مشاوره‌ی جنسی و آموزش تربیت جنسی را در چارچوب شایستگی حرفه‌ای روان‌پرستار تمرین کند.

روش تدریس (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین):

سخنرانی، پرسش و پاسخ، ایفای نقش، کلاس درس معکوس، مبتنی بر حل مسئله، مشارکتی (تیمی)

وظایف فراگیران (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین):

۱. در جلسات حضوری/ آنلاین با رعایت نظم کلاسی به موقع حضور داشته باشد.
۲. حضور فعال در کلاس‌های حضوری/ آنلاین (مشارکت در پرسش و پاسخ ها)
۳. انجام فعالیت‌های یادگیری نظیر انجام تکلیف (حضوری/ آفلاین)، شرکت در آزمون و شرکت در بحث های گروهی و پاسخدهی سوالات به منزله فعالیت کلاسی محسوب می‌شود.
۴. شرکت در آزمون‌های مجازی، آزمونک های کلاسی، میان ترم و پایان ترم الزامی است.

قوانین و مقررات کلاس(در جلسات حضوری، آفلاین و آنلاین):

- آئین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان طبق شیوه نامه اجرائی (موجود در سایت دانشکده پرستاری، قسمت معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی، آیین نامه پوشش حرفه ای) رعایت گردد.
- بر اساس مصوبه آئین نامه آموزشی نحوه برخورد با غیبت دانشجویان در کلاس به شرح زیر است.

الف) غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در آئین نامه آموزشی مربوطه در صورتی مجاز خواهد بود و مشمول کسر نمره نخواهد گردید که با ارائه مدارک مستند و گواهی معتبر و تأئید شده و با تشخیص مدیر گروه مربوطه مجاز شناخته شود.

ب) نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجو در کلاس درس در سقف کمتر از $\frac{4}{17}$ (چهار هفدهم) بشرح زیر می باشد:

-یک جلسه غیبت غیرموجه قابل بخشش

- دو جلسه غیبت غیرموجه کسر ۱ نمره

-سه جلسه غیبت غیرموجه کسر ۲ نمره

- چهار جلسه غیبت غیرموجه کسر ۴ نمره

ج) در خصوص نحوه برخورد با تعطیلی کلاس(غیر مجاز) که به صورت گروهی انجام می شـــود به ازای هر جلسه استاد می تواند تا سقف ۲ نمره کسر نماید.

بدیهی است غیبت بیش از حد مجاز (۴/۱۷) منجر به نمره صفر در درس خواهد بود و در صورت مجاز بودن غیبتها با ارائه مستندات و اخذ موافقت شورای آموزشی دانشکده، موجب حذف درس خواهد شد.

- **سیاست های مسئول درس در مورد تاخیر و هرگونه تخطی از آیین نامه انضباطی دانشجو در کلاس درس:**

- دانشجویان موظف هستند در زمان مقرر در کلاس حضور یابند و در صورت تأخیر، منطبق با سیاست های انضباطی برخورد می شود.

- هرگونه رفتار نامناسب، صحبت‌های نامربوط، استفاده نادرست از وسایل الکترونیکی، یا ایجاد مزاحمت در کلاس ممنوع است.

– دانشجویان باید احترام متقابل با استاد و هم‌کلاسی‌ها را رعایت کنند.

– موارد تخطی از سیاست‌های انضباطی ممکن است منجر به تذکر کتبی، کاهش نمره، یا در موارد جدی‌تر، ارجاع به مراجع ذی‌ربط در دانشگاه شود.

نحوه ارزشیابی دانشجو و نمره دهی:

ردیف	فعالیت	نمره از ۲۰
۱	ارایه خلاصه نموداری و نوشتاری نظریه خانواده درمانی و زوج درمانی منتخب (هر کدام ۳ نمره)	۶
۲	حضور و مشارکت فعال در کلاس	۱
۳	سمینار کلاسی	۳
۴	امتحان پایان ترم	۱۰
جمع		۲۰

منابع اصلی: گلدنبرگ، ایرنه و گلدنبرگ، هربرت. خانواده درمانی. ترجمه حمیدرضا حسین شاهی برواتی و همکاران، چاپ دهم، تهران: نشر روان، ۱۳۸۹.

* **منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر:** (کتاب، مجله، سامانه و...)

۱. پاترسون، ج ل. و همکاران. مهارت های پایه در خانواده درمانی: از مصاحبه اولیه تا خاتمه درمان. ترجمه علی نیلوفری. تهران: انتشارات ارجمند، ۱۳۹۱.
۲. بارکر، فیلیپ. خانواده درمانی پایه. مترجمان محسن دهقانی و زهره دهقانی، تهران: انتشارات رشد، ۱۳۸۲.
۳. موسوی، اشرف سادات. خانواده درمانی کاربردی با رویکرد سیستمی . تهران: انتشارات دانشگاه الزهراء،۱۳۸۲
۴. مینوچین، سالوادور. خانواده و خانواده درمانی. ترجمه کتر باقر ثنایی، تهران: انتشارات امیرکبیر، ۱۳۷۳.
5. Goldberg, I & Goldberg H. Family therapy: An Overview. Australia: Brooks/Cole Cengage learning, (Last Edition).

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس مداخلات روان پرستاری خانواده نیمسال اول۱۴۰۶-۱۴۰۵ روز و ساعت برگزاری: سه شنبه ۴-۲ مکان برگزاری: کلاس ۲۸					
ردیف	تاریخ	عنوان جلسه	نوع جلسه	آمادگی لازم دانشجویان قبل از شروع کلاس/ فعالیت یادگیری	مدرس
۱	۱۴۰۵/۷/۷	آشنایی با شناسنامه درس، مشاوره قبل از ازدواج، اهمیت و اهداف ازدواج، شرایط کلی و اختصاصی زوجین و اصول مهارت های تضمین کننده ازدواج موفق	حضوری☒ آنلاین☐ آفلاین ☐	مطالعه، شرکت در مباحث کلاسی و پرسش و پاسخ	دکتر قائدی حیدری
۲	۱۴۰۵/۷/۱۴	مراحل تشکیل خانواده، چرخه زندگی خانواده، نقش ها، وظایف و کارکرد خانواده، تاریخچه خانواده و انواع خانواده	حضوری☒ آنلاین ☐ آفلاین☐	مطالعه، شرکت در مباحث کلاسی و پرسش و پاسخ	دکتر قائدی حیدری
۳	۱۴۰۵/۷/۲۱	مدیریت روابط خانواده	حضوری☒ آنلاین ☐ آفلاین☐	سمینار کلاسی	دکتر قائدی حیدری
۴	۱۴۰۵/۸/۲۸	خصوصیات خانواده سالم و مهارت های سالم زیستن در خانواده با استفاده از الگوی Health promotion	حضوری☒ آنلاین ☐ آفلاین☐	سمینار کلاسی	دکتر قائدی حیدری
۵	۱۴۰۵/۸/۵	تنش ها و بحران های مختلف (تکاملی، انتقالی و موقعیتی) در خانواده و راهکارهای کاهش تنش و مداخله در بحران	حضوری☒ آنلاین☐ آفلاین ☐	سمینار کلاسی	دکتر قائدی حیدری
۶	۱۴۰۵/۸/۱۲	مشاوره جنسی در خانواده با تاکید بر مسایل جنسی و تربیت جنسی	حضوری☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	سمینار کلاسی (۲ نفره)	دکتر قائدی حیدری

۷	۱۴۰۵/۸/۱۹	خشونت های خانوادگی	حضوری☒ آنلاین☐ آفلاین ☐	سمینار کلاسی	دکتر قائدی حیدری
۸	۱۴۰۵/۸/۲۶	تاریخچه خانواده درمانی و اهداف روان درمانی خانواده و مهارت های پایه در خانواده و زوج درمانی	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	سمینار کلاسی	دکتر قائدی حیدری
۹	۱۴۰۵/۹/۳	مراحل روان درمانی خانواده و مشکل گشایی در خانواده	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	سمینار کلاسی	دکتر قائدی حیدری
۱۰	۱۴۰۵/۹/۱۰	نظریات و رویکردهای خانواده درمانی ۱	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه، شرکت در مباحث کلاسی و پرسش و پاسخ	دکتر قائدی حیدری
۱۱	۱۴۰۵/۹/۱۷	نظریات و رویکردهای خانواده درمانی ۲	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه، شرکت در مباحث کلاسی و پرسش و پاسخ	دکتر قائدی حیدری
۱۲	۱۴۰۵/۹/۲۴	نظریات و رویکردهای زوج درمانی	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه، شرکت در مباحث کلاسی و پرسش و پاسخ	دکتر قائدی حیدری
۱۳		**جمع بندی و رفع اشکال**	حضوری ☐ آنلاین ☒ آفلاین ☐	مطالعه، شرکت در مباحث کلاسی و پرسش و پاسخ	دکتر قائدی حیدری

لینک کلاس مجازی: https://meet.mui.ac.ir/drghaedi/

تاریخ امتحان میان ترم: پس از هماهنگی با دانشجویان و آموزش متعاقبا اعلام خواهد شد.

تاریخ امتحان پایان ترم(بر اساس تقویم آموزش)